U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **Y. T.,** zast. Mgr. Gabrielou Kopuletou, advokátkou se sídlem Havlíčkova 11, 110 00 Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky,** se sídlem Nad Štolou 936/3, 170 00 Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 23. 1. 2018, č. j. 46 Az 11/2017 - 27,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Gabriele Kopuleté **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 6800 Kč. Tato částka jí bude vyplacena do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Praze (dále „krajský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2017, č. j. OAM-10/ZA-ZA11-LE24-2017, jímž bylo ve věci mezinárodní ochrany rozhodnuto tak, že se stěžovateli podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, (dále jen „zákon o azylu“), tato ochrana neuděluje.

[2] Stěžovatel podal dne 5. 1. 2017 žádost o udělení mezinárodní ochrany; uvedl, že je ukrajinské národnosti, křesťanského, řecko-katolického vyznání a že nemá žádné politické přesvědčení; je ženatý, má dvě nezletilé děti, ve vlasti pobýval v obci Olešnyk v Zakarpatské oblasti; do České republiky přicestoval v roce 2010 autem přes Slovensko. Ohledně svých předchozích pobytů ve státech Evropské unie uvedl, že pobýval na našem území od roku 2005. V současnosti nemá žádné vízum ani povolení k pobytu, o mezinárodní ochranu doposud nežádal ani v České republice, ani v jiných státech. Stěžovatel dále prohlásil, že je zdráv. Jako důvod své žádosti o mezinárodní ochranu uvedl především povinnost nastoupit vojenskou službu a nastoupit do války v případě jeho vstupu na Ukrajinu. Do České republiky přijel poprvé v roce 2005 kvůli lepší práci. Na otázku, zda byl jeho pobyt na našem území legální, stěžovatel odpověděl, že měl vždy pracovní vízum. K výjezdnímu příkazu vylepenému v jeho cestovním pase uvedl, že mu

byl tento příkaz vydán z důvodu pozdního podání žádosti o prodloužení zaměstnanecké karty, k čemuž došlo v důsledku toho, že neměl všechny doklady v pořádku. Výjezdní příkaz nerespektoval, jelikož nevěděl, co má dělat. Poté mu kamarád poradil, že má požádat o mezinárodní ochranu, aby mohl zůstat v České republice. Od roku 2005 již na Ukrajině byl, v jednom období tam pobýval i půl roku v kuse, aby obstaral bydlení pro své děti. Celá jeho rodina žije na Ukrajině, v České republice rodinné příslušníky nemá. Dále uvedl, že na Ukrajině nosí výzvu každou sezónu každému, kdo je schopen nástupu vojenské služby. Tuto informaci stěžovateli sdělila jeho matka. Stěžovatel osobně výzvu od ukrajinské armády neobdržel, jelikož na Ukrajině od vypuknutí konfliktu nebyl. Písemnost s výzvou k nástupu do armády mu na adresu jeho bydliště na Ukrajině doručena nebyla, jelikož ta se doručuje osobně; jeho rodiče však navštívil zaměstnanec vojenské správy. Na otázku jak se konflikt na východě Ukrajiny dotýká místa stěžovatelova posledního bydliště ve vlasti, odpověděl, že do konfliktu povolává armáda všechny z celé Ukrajiny. V místě jeho posledního bydliště je podle něj klid. Stěžovatel by vojenskou službu nastoupit nechtěl, v případě, že by skutečně nenastoupil, hrozilo by mu uvěznění. Na Ukrajině nikdy žádné problémy neměl, ani se státními orgány, ani se soukromými osobami. V České republice by chtěl žít, chce zde pracovat a vyřídit si zde trvalý pobyt.

[3] Krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl; v odůvodnění svého rozsudku vypořádal námitky obsažené v žalobě a zabýval se všemi zákonnými podmínkami pro udělení mezinárodní ochrany dle zákona č. 325/1999 Sb. o azylu a konstatoval, že tyto podmínky nebyly v případě stěžovatele naplněny.

[4] Kasační stížností stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), písm. b) a písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) Stěžovatel má za to, že krajský soud nesprávně posoudil otázku, zda může být na Ukrajině pronásledován, resp. zda mu hrozí nebezpečí vážné újmy v případě nenastoupení povinné vojenské služby. Stěžovatel dále považuje rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný pro nedostatečné vypořádání žalobních námitek. Stěžovatel dále rozporuje závěry žalovaného a krajského soudu, že vyhýbání se vojenské službě nemůže být samo o sobě důvodem pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany, jelikož branná povinnost patří k základním státoobčanským povinnostem. K tomu odkazuje stěžovatel na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2008, sp. zn. 5 Azs 18/2008, dle kterého může trestní stíhání pro nenastoupení vojenské služby v určitých případech založit relevantní pronásledování, a to například tehdy, pokud je trestní sankce důsledkem toho, že se branec odmítne zúčastnit bojových operací odporujících mezinárodnímu právu, nebo že mu hrozí trest, jehož intenzita či způsob výkonu zakládá porušení lidských práv. Na podporu tohoto tvrzení stěžovatel uvádí také rozsudek SDEU ve věci C-427/13, ze dne 26. 2. 2015, který se zabýval výkladem článku 9 odst. 2 písm. e) směrnice EU č. 2004/83, dle kterého lze za pronásledování považovat i trest či trestní stíhání za odepření vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon služby zahrnoval i páchání válečných zločinů, zločinů proti lidskosti nebo činy, kteří jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN uvedenými v preambuli a v článcích 1 a 2 Charty OSN. Stěžovatel také vyjadřuje svůj nesouhlas s tvrzením žalovaného, že povolávací rozkazy lze doručovat pouze do vlastních rukou, k tomu odkazuje na zprávu BFA Staatendokumentation. Stěžovatel se také vyjadřuje k trestnímu postihu za nenastoupení vojenské služby na Ukrajině, přičemž uvádí monitorovací zprávu Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidského či

pokračování

ponižujícího zacházení ze dne 29. 4. 2015. Stěžovatel se domnívá, že krajský soud pochybil při výkladu hmotného práva, což mělo dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. Stěžovatel se domnívá, že kasační stížnost přesahuje jeho vlastní zájem a je proto podle § 104 s. ř. s. přijatelná. Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 23. 1. 2018, č, j. 46 Az 11/2017 - 27, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení, eventuálně aby zrušil rozsudek výše uvedený Krajského soudu v Praze a zároveň zrušil i rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 25. 4. 2017, č. j. OAM-10/ZA-ZA11-LE24-2017.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný považuje výše uvedené námitky stěžovatele za neopodstatněné, popírá oprávněnost důvodů uvedených stěžovatelem a nesouhlasí s nimi, neboť neprokazují nezákonnost výroku napadeného správního rozhodnutí. Žalovaný dále odkazuje na Ženevskou konvenci, dle které není ani vyhýbání se nástupu vojenské služby či dezerce, byť by byla trestná, důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, neboť podle Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků (Ženeva 1951) a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků (New York 1967), vydané UNHCR v Ženevě v roce 1979, *„člověk jasně není uprchlíkem, pokud jeho jediným důvodem pro dezerci či vyhýbání se nástupu vojenské služby je jeho averze vůči vojenské službě nebo strach z boje.“* Povolání do armády je dle žalovaného nutno chápat jako občanskou povinnost, její výkon pak nelze dle výpovědi stěžovatele ani dle zjištění žalovaného v daném případě považovat za vážnou újmu podle zákona o azylu. Ohledně možného trestu odnětí svobody za nenastoupení vojenské služby žalovaný uvádí, že v takovém případě hrozí trest odnětí svobody na dobu 2 -5 let, avšak pouze tehdy, kdy si dotyčný převezme povolávací rozkaz. Stěžovatel si však povolávací rozkaz doposud nepřevzal a tudíž mu podle žalovaného ve vlasti postih nehrozí. Žalovaný konstatuje, že kromě Doněcké a Luhanské oblasti na východě Ukrajiny je ve zbytku administrativních oblastí bezpečnostní situace neměnná a zcela stabilní, taktéž potom v Zakarpatské oblasti, kde stěžovatel žil až do svého odjezdu z vlasti a kde má i rodinné zázemí. Dle názoru žalovaného je zcela zásadním důvodem žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu v České republice snaha o legalizaci jeho dalšího pobytu na našem území. Žalovaný se nedomnívá, že by při svém postupu porušil některé ustanovení zákona o azylu či správního řádu, že by v této souvislosti bylo napadené rozhodnutí nezákonné nebo že by stěžovatel byl nějakým způsobem zkrácen na svých právech. S ohledem na uvedené žalovaný považuje kasační stížnost za nedůvodnou, proto navrhuje, aby ji Nejvyšší správní soud zamítl.

[6] Nejvyšší správní soud po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v

následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu,* 2) kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně,* 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán 4) tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele*. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

[7] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo namístě kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění svého usnesení připojuje.

[8] Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že ozbrojený konflikt na Ukrajině není sám o sobě bez dalšího důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. ledna 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, ze dne 9. prosince 2015, č. j. 6 Azs 232/2015 - 32, ze dne 13. prosince 2016, č. j. 6 Azs 291/2016 – 33, či ze dne 22. února 2018, č. j. 8 Azs 123/2017 - 40). Stěžovatel pochází ze Zakarpatské oblasti, tedy ze západní části země, jíž se bojové operace přímo nedotýkají (například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. prosince 2015, č. j. 5 Azs 158/2015 - 24).

[9] Co se tvrzených obav stěžovatele z výkonu vojenské služby týče, Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 29. března 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 – 49, dospěl k závěru, že „*nelze za důvod přiznání azylu považovat skutečnost, že se stěžovatel odmítal prezentovat k výkonu základní vojenské služby, neboť tato skutečnost bez přistoupení jiných okolností není důvodem pro udělení azylu a nelze ji ani vnímat jako případ zvláštního zřetele hodný pro udělení humanitárního azylu*“. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. srpna 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44, potom vyplývá, že „*samotné odmítání tedy odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. Může je zakládat, pokud je odůvodněno reálně projeveným politickým nebo náboženským předsvědčením*“. Stěžovatel pouze uvedl, že nechce nastoupit vojenskou službu a že má obavu, že v takovém případě by mu mohl být uložen trest odnětí svobody. Nediskriminačně vymezená branná povinnost není relevantní ani pro udělení doplňkové ochrany (například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. října 2017, č. j. 6 Azs 290/2017 - 23).

[10] Odkaz stěžovatele na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. června 2008, č. j. 5 Azs 18/2008 - 83, je zcela nepřípadný, neboť se jedná o skutkově odlišnou věc. Stěžovatel není vystaven dvojí hrozbě ze strany vládních i povstaleckých jednotek, jako tomu bylo v citované věci (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. září

pokračování

2016, č. j. 6 Azs 155/2016 - 33, obdobně též již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 17/2012 - 44).

[11] Stěžovatel se ve své kasační stížnosti odvolával rovněž na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 26. února 2015, ve věci C-472/13 *Shepherd*. Z tohoto rozhodnutí, jakož i z na něj navazujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. prosince 2015, č. j. 5 Azs 158/2015 – 24, však vyplývá, že uvažovat o udělení mezinárodní ochrany z důvodu obav žadatele z pronásledování v podobě trestního stíhání nebo trestu za odepření výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny proti míru, válečné zločiny či zločiny proti lidskosti, popřípadě by byl v rozporu se zásadami a cíli Organizace spojených národů [čl. 9 odst. 2 písm. e) ve spojení s čl. 12 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohly požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany], lze jen tehdy, pokud je žadatel příslušníkem ozbrojených sil či je jeho účast v bojích pravděpodobná a zároveň je vysoce pravděpodobné spáchání takových činů (s alespoň nepřímou účastí žadatele). Dále je třeba zvážit, zda následky odepření vojenské služby představují opatření nepřiměřená v kontextu práva státu udržovat ozbrojené síly. Obavy stěžovatele z postihu za odepření výkonu vojenské služby jsou spíše hypotetického rázu, neboť mu dosud nebyl doručen povolávací rozkaz. Z informací o zemi původu shromážděných žalovaným dále vyplývá, že na Ukrajině v současné době neprobíhá a není plánována mobilizace a bojů na východě země se účastní pouze profesionálové a dobrovolníci – odvedení stěžovatele do armády je proto nepravděpodobné. Ve shodě s již citovaným usnesením Nejvyššího správního soudu č. j. 10 Azs 235/2016 – 36, lze potom konstatovat, že stěžovatel rozsudek *Shepherd* účelově dezinterpretuje.
[12] Nejvyšší správní soud konstatuje, že napadený rozsudek krajského soudu je zcela přezkoumatelný, krajský soud se všemi žalobními tvrzeními stěžovatele zabýval a vypořádal je dostačujícím způsobem (k otázce přezkoumatelnosti srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006 - 36, publ. pod č. 1389/2007 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud taktéž neshledal, že by krajský soud pochybil při výkladu hmotného práva. Závěry žalovaného a krajského soudu mají oporu ve spisovém materiálu a jsou rovněž v souladu s konstantní judikaturou správních soudů.

[13] Nejvyšší správní soud konstatuje, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura zdejšího soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky uplatněné v kasační stížnosti. Krajský soud při svém rozhodování nevybočil z této judikatury a nedopustil se ani žádného procesního pochybení. Netvrdil-li stěžovatel žádné konkrétní důvody přijatelnosti kasační stížnosti, nelze než uzavřít, než že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje jeho vlastní zájmy. Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost jako nepřijatelnou a podle § 104a s. ř. s. ji usnesením odmítl.

[14] Stěžovateli byla usnesením ze dne 12. 3. 2018, č. j. 5 Azs 49/2018 - 26, pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupkyní Mgr. Gabriela Kopuletá, advokátka se sídlem

Havlíčkova 11, Praha 1. Podle § 35 odst. 9 s. ř. s. hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování v takovém případě platí stát. Nejvyšší správní soud ustanovené advokátce přiznal odměnu za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení a podání doplnění kasační stížnosti ze dne 13. 4. 2018 podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Zástupkyni stěžovatele tak náleží odměna za dva úkony právní služby po 3100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], celkem 6200 Kč. Vedle toho má stěžovatel též právo na náhradu hotových výdajů své zástupkyně ve výši 300 Kč za každý úkon (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), celkem 600 Kč. Celkem tedy zástupkyni stěžovatele náleží odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 6800 Kč. Zástupkyni stěžovatele tak bude vyplacena částka ve výši 6800 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. července 2018

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu